

Bijlage 2. Behandeling van de bezwaren en adviezen bij het ministerieel besluit tot vaststelling van de historische stadskern van Stokkem als archeologische zone

Omschrijving:

Historische stadskern van Stokkem

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel,

19 FEB 2016

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Bezwaren ingediend tijdens het openbaar onderzoek

Het college van burgemeester en schepenen van Dilsen-Stokkem heeft bezwaar aangetekend tegen de selectie van de volledige historische stadskern van Stokkem als archeologische zone met het argument dat de graad van bewaring in de stadskern wellicht slecht is ten gevolge van de talrijke verwoestingen gelinkt aan stadsbranden die de stad gekend heeft in het verleden. De stad bevestigt dat de zone van de stadsomwalling een belangrijke archeologische waarde bezit maar dat doordat deze zone is beschermd als monument, archeologische opgravingen kunnen opgelegd worden. Het college heeft ook vragen bij de uniforme motivatie voor alle historische stadskernen.

Het behandelen van de bezwaren beperkt zich, in uitvoering van artikel 4.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet, tot de feitelijkheden (afbakening, benaming, datering, typologie van de voorgestelde archeologische zone ...). Opportuniteitsvragen of opmerkingen bij het Onroerenderfgoeddecreet of het -beleid, die door de gemeente worden gemaakt in hun bezwaarschrift, worden niet behandeld.

Antwoord: De historische stadskernen werden op uniforme wijze gemotiveerd en afgebakend. Een uniforme motivatie kan omdat elk van de geselecteerde kernen een belangrijke volmiddeleeuwse ontwikkeling kende. Deze volmiddeleeuwse ontwikkeling is enigszins gekend door geschreven bronnen en door archeologische waarnemingen uit het verleden. De afbakening gebeurde eveneens uniform nl. aan de hand van het 'gereduceerd kadaster', en meer bepaald op basis van de buitengrens van de stadsomwallingen op deze bron (bij de steden die een stadsomwalling hebben gehad).

De historische stadskernen bezitten, net als andere archeologische sites, zones met 'verdichtingen' aan archeologische structuren en sporen, en zones waar minder van dergelijke sporen aanwezig zijn, of waar de bewaringsomstandigheden van mindere aard zijn. Al deze zones maken echter deel uit van het historische stadswefsel, en dus van de historische kern. Stadsbranden zijn zeer nefast voor het bovengronds gedeelte van het erfgoed maar doorgaans niet voor het archeologisch bodemarchief, integendeel vaak zegelen brandlagen een oudere fase af zodat dit de archeologische leesbaarheid van het bodemarchief zelfs ten goede komt.

De afbakening als archeologische zone biedt een grotere garantie voor archeologisch onderzoek in het kader van een stedenbouwkundige aanvraag dan een bescherming als monument. Het opnemen van de stadsomwalling in de archeologische zone is dus relevant.

Zones waar kan aangetoond worden dat de bewaringsomstandigheden van die aard zijn dat er geen archeologisch bodemarchief meer kan verwacht worden, kunnen opgenomen worden in de 'kaart van gebieden waar geen archeologie verwacht wordt'.

Conclusie: De door het college van burgemeester en schepenen van Dilsen-Stokkem aangereikte argumenten vergen geen aanpassing aan de afbakening van de voorgestelde archeologische zone.

2. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 23 oktober 2015

De VCOE formuleerde op 12 november 2015 een gunstig advies over de vaststelling van de inventaris van archeologische zones. In zijn advies formuleerde de VCOE een aantal opmerkingen. Het advies maakt integraal deel uit van het dossier. De opmerkingen worden hieronder behandeld:

De VCOE wijst op het beperkte aantal ingediende bezwaarschriften. Ze pleit voor meer toekomstig overleg met de betrokken steden en gemeenten en wijst op het belang van

een volwaardige voorlichting van de burger. Ze vraagt ook om zo breed mogelijk te communiceren over de gevolgen van deze vaststelling.

Antwoord: De communicatie over de vaststelling gebeurde zoals voorzien in het Onroerenderfgoeddecreet en bestond uit 3 luiken: de opname van een advertentie in 3 dagbladen, de communicatie via de websites van het agentschap Onroerend Erfgoed en de betrokken gemeenten en via aanplakking in de betrokken gemeenten.

Aanvullend bezorgde het agentschap een folder en informatie aan de gemeentelijke communicatiediensten voor opname in de gemeentelijke communicatiekanalen en bood het agentschap aan een toelichting te geven als de gemeente daarom vroeg.

Wat de afbakening betreft is de VCOE van oordeel dat deze op voldoende wetenschappelijke wijze is onderbouwd. Verder onderstreept ze het belang van de kaart met gebieden waar geen archeologie te verwachten valt.

Antwoord: Aan deze kaart met gebieden waar geen archeologie te verwachten valt wordt met de meeste zorg werk gemaakt zodat deze ongeveer gelijktijdig met de inventaris van archeologische zones kan vastgesteld worden.

De bemerking dat de 58 betrokken steden op een andere manier zullen behandeld worden louter als gevolg van de verschillen in de kenmerken van de perceelstructuur is volgens de VCOE ongegrond.

Tot slot vraagt de commissie om de samenwerking tussen de administraties op verschillende niveaus te formaliseren.

Antwoord: De perceelstructuur heeft effect op de impact van deze vaststelling aangezien de rechtsgevolgen gekoppeld zijn aan de oppervlakte van een ingreep in relatie tot de oppervlakte van het perceel of de percelen waarop de ingreep gepland is. Deze oppervlaktes zijn decretaal verankerd.

Voor de afbakening van de archeologische zones raadpleegde het agentschap diverse bronnen. Ook gemeentelijke of intergemeentelijke archeologen werden omwille van de kennis van de gebieden betrokken. Voorafgaand aan het openbaar onderzoek een advies vragen aan de gemeente over de afbakening is niet voorzien in de regelgeving.

Er is een formele samenwerking met de betrokken stedelijke en gemeentelijke administraties in het Onroerenderfgoeddecreet ingeschreven. De gemeente staan mee in voor de communicatie over de vaststelling.

Conclusie

Het advies van de VCOE is gunstig en heeft geen impact op de vaststelling.

3. Conclusie

De bezwaren noch het uitgebrachte advies van de VCOE hebben invloed op de vaststelling.